

מידעון 12/20 למערכת קהילת הים בישראל

שנת 2020 הייתה שנה מאתגרת מאוד בהרבה מובנים, ובטח שבנושא המשך עבודה רציף של השרשרת הלוגיסטית הימית. למרות הסגרים וההגבלות בישראל ובעולם, עדיין היה צורך בהעברת חומרי גלם ומזון אל ישראל שכלכלתה הינה כלכלת אי.

חשוב לציין כי בתקופה זו כל השחקנים בשרשרת הלוגיסטית הימית קצרו את פירות העבודה המשותפת שבוצעה בפורום תס"ק-ים ובמערכותיהם הפנימיות לנושא ייעול ומחשוב תהליכי הסחר. באופן זה התאפשר להכניס אניות, לפרוק או לטעון סחורות ללא צורך בהעברת ניירת פיזית.

אתגר נוסף שעמדנו בו בהצלחה בסוף השנה היה מעבר מחלקת ים בחיפה לחברת נמלי ישראל (ראו פרוט בהמשך). גם פרויקט זה אמור לחזק את הכלכלה של המדינה ולאפשר תחרות וייעול תהליכי הכנסת והוצאת האניות במקביל לכניסת המפעילים החדשים במהלך שנת 2021.

אנו גאים בשיתוף הפעולה של כלל הגורמים החברים בוועדת ההיגוי ובפורום תס"ק-ים אשר ממשיך לקדם מיזמים רבים ולשפר את כל מעגלי הסחר הימי, ולתרום רבות לסחר החוץ של מדינת ישראל.

קריאה מהנה
רוגן מועלם
מנהל יישומי קהילת הים – תס"ק-ים
חברת נמלי ישראל

חדשות תס"ק-ים

מעבר מחלקות ים לחנ"י-

בהמשך להחלטות הממשלה, מחלקות הים בנמלי חיפה ואשדוד עוברות לחברת נמלי ישראל כדי לאפשר תחרות הוגנת בין הנמלים החדשים והקיימים במתחמי חיפה ואשדוד.

ביום 3.11.20 מחלקת ים חיפה נקלטה בחברת נמלי ישראל ובהמשך תפעל כחברת בת של חברת נמלי ישראל. מחלקת ים חיפה תספק את השירותים הימיים (ניתוב, גרירה ועגינה) במרחב חיפה לנמלי חיפה, מספנות ישראל ונמל המפרץ.

במסגרת ההתארגנות למעבר הוסכם על שכפול מערכת אניות של נמל חיפה עבור חנ"י. צוות תס"ק-ים אפיין את כלל השינויים התהליכיים וההתאמות הדרושות כדוגמת פיתוח יכולת המערכת לנהל פקידה למספר חברות נמל, הוצאת מסרים לכל חברת נמל ולמכס ועדכון תהליכי צפי אנייה והיתרי הפלגה עם חנ"י כשחקן החדש.

התפיסה שהובילה תס"ק-ים באפיונים הייתה מסירת כלל המידע הנחוץ לחברות הנמל לצרכי תפעול וחיוב לקוחות ובמקביל מינימום שינויים שיידרשו מהגורמים השותפים לתהליך כגון סוכני אניות, ביקורת גבולות, מכס וכו'. בימים אלו אנו שוקדים על קליטת מחלקת הים של נמל אשדוד בחברת נמלי ישראל לקראת המעבר ב- 1.1.2021 ובהמשך תפעל כחברת בת של חברת נמלי ישראל. מחלקת ים אשדוד תספק את השירותים הימיים במרחב אשדוד.

תס"ק-ים מקדם הלכה למעשה את יישום הסכמי השלום עם האמירויות-

חזון מימוש "הסכמי אברהם" עם איחוד האמירויות לקידום הסחר בין המדינות קורס עור וגידים גם באמצעות פלטפורמת תס"ק-ים. בעת הפעלת מודול היבוא במערכת "שער עולמי" של המכס, ניתן אישור לסוכני אנייה קטנים לשדר מזהרים למכס ולנמלים מתוך מערכת השירותים המקוונים של תס"ק-ים.

בהמשך, ולבקשת המכס, בוצעו התאמות כדי לאפשר גם לחברות תעופה שאינן פוקדות את מדינת ישראל באופן תדיר לשדר באמצעות אותה פלטפורמה מזהרים אוויריים למכס.

בעקבות חתימת הסכמי השלום החלו חברות תעופה FLY DUBAI ו- Emirates Airlines ממדינות אלו לפקוד את ישראל, תוך כדי עשיית שימוש במודול דיווח המזהרים האוויריים של תס"ק-ים.

בכך מתממש הלכה למעשה חזון תס"ק-ים לקידום סחר החוץ של מדינת ישראל.

במקביל נוצר קשר עם MAQTA GATEWAY שהוא התס"ק-ים של נמלי אבו דאבי: KHALIFA PORT ו- Mina Zayed לקידום פרויקט שיתוף מידע של סטטוס אנייה וסטטוס מכולה במסגרת פרויקט track&trace אותו מקדמים בתס"ק-ים עם ארגון IPCSA המאגד בתוכו כ- 50 תס"ק-ימים מכל העולם. מימוש פרויקט זה יאפשר לכלל המשתתפים בסחר הימי לקבל נתונים בזמן אמת על טעינת והפלגת האניות מנמלי המוצא בחו"ל או הגעה לנמלי היעד.

שירותים חדשים לגורמים בשרשרת הלוגיסטית

חומ"ס:

כיום סוכני אניות של אניית מכולות חומ"ס (למעט מכולות בשטעון) ומכליות אינם נדרשים להגיע לרספ"ן לקבלת היתרי טעינה. בבקשת ההיתר הממוחשב באמצעות מערכת השירותים המקוונים של תס"ק ים, מציין סוכן האנייה את מספרי הקבלות של תשלום בגין אגרת הטעינה וההשגחה (אם צריך).

לבקשת רספ"ן פותח ממשק למערכת הכספית הפנימית המאפשר לבדוק את נכונות מספרי החשבוניות ולקצר את זמן הבדיקה ואישור של המפקחים.

חברות תובלה:

הפעלת מסרי בקשה לשחרור מטען ממסופים

במהלך השנה ניתנה האפשרות לחברות תובלה לשדר באמצעות השירותים המקוונים של תס"ק-ים מסרי בקשה להוצאת מטען ממסופים כדוגמת אוברסיז ומסוף 207. המהלך מאפשר דיגיטציה של תהליכי השחרור גם במסופים העורפיים בתהליכים של מטענים כלליים ולא רק במכולות.

מכס ונמלים

אספקת צידה לאניות:

סוכני האניות מזמינים ממחסנים המאושרים ע"י המכס צידה של מזון לצוות האניות. המכס מחשב את התהליך במסגרתו שולח מחסן הדיוטי פרי ממנו מושכים חלפים/מזון לאנייה מסר למכס עם פרטי הנהג, הרכב והאספקה שהוא מוביל. המכס מעביר את המסר לנמל.

הבודקים בשער הנמל נכנסים כיום למסכי השירותים המקוונים של תס"ק-ים, לצפות בפרטי הנהג והרכב שאמורים להופיע על הצג, כתוצאה ממסר מקדים, ולאחר בדיקה לאשר את כניסתו של הרכב והנהג. פעולת האישור מחוללת מסר חוזר למכס.

סוכני אנייה

תהליך ממוחשב למתן היתר הפלגה

יצירת פלטפורמת מידע עדכנית משותפת לכל משתתפי תהליך יציאת אנייה מהנמל, אשר מחליפה את תהליך העבודה הקיים היום (שיחות הטלפון, הפקסים והמיילים) ומתוך ראייה מערכתית שתאפשר את יישומו בכלל הנמלים והמקשרים הימיים במדינה והשינוי במבנה מחלקות הים. כל המידע שיועבר בין הגורמים יהיה מעודכן ומוצג ON LINE, על מנת להציג שקיפות מלאה לכל משתתפי התהליך ותוך שימוש במסרים הקיימים היום. אלו יורחבו על מנת לתת מענה לכלל הגורמים, כולל הצגת סטאטוס הטיפול בבקשת היתר ההפלגה.

צפי אנייה, נמל אשדוד-

כחלק מההתארגנות למעבר מחלקות הים, גם דיווח צפי אנייה לנמל אשדוד מאפשר כעת קבלת משוב אונליין לאחר פתיחת האנייה בכל המערכות התפעוליות בנמל. בתצורה זו ידע סוכן האנייה כי נתוני הצפי נקלטו באופן תקין בכל המערכות בנמל. שירות זה נמצא בשלבי בדיקות.

שינוי מנגנון החתימה בדיווח מצהר ופקודת מסירה

בהמשך לפרויקט הפרדת רשת תס"ק-ים מרשת חנ"י ועם שינוי הטכנולוגיה, בוצע שינוי בתהליך חתימת המצהר ופקודת המסירה לסוכני אנייה/משלחים שמדווחים בתס"ק-ים. התהליך החדש מאפשר רמת אבטחת מידע גבוהה יותר ועבודה של הלקוחות עם גרסאות שונות של דפדפני אינטרנט (Explorer)

צירוף צרופות לתיקון מצהר באמצעות השר"מ

בעת תיקון מצהר, המכס דורש לקבל מסמכים מצורפים כמסר על מנת לטפל בבקשות. לשם כך, פותח מסך ייעודי בשירותים המקוונים של תס"ק-ים, על מנת לתת אפשרות לסוכני אנייה/משלחים לצרף מסמכים בעת תיקון מצהר ושידורו למכס.

היערכות למתקפת סייבר - דיווח מצהר

בהמשך למתקפת סייבר על חברות ספנות ומשלחים, הוסכם לקדם שירות חדש שיאפשר רציפות עבודה בנמלים ובמכס בחירום. בסיוע תס"ק-ים מופו המסרים הקריטיים בתהליכי הפריקה והטעינה, בין סוכני האנייה לנמל ולמכס. הוסכם כי תס"ק-ים יאפשרו לסוכני אנייה בתהליך היבוא לדווח מצהרים/פקודות מסירה באמצעות טעינת קובץ אקסל ובתהליך הייצוא טעינת קובץ אקסל לדיווח בוקינג.

יוגדר פורמט אחיד של קובץ אקסל אותו ימלא סוכן האנייה בזמן חירום ויוכל לטעון למערכת תס"ק-ים, הקובץ יומר למסרים ויועבר למכס/נמלים כפי שמועבר היום. טעינת מצהר הועלתה לייצור ותופעל עם הרשאה רלוונטית שתניתן בשעת הצורך. פקודות מסירה ובוקינג יכנסו לשלב האפיון במהלך 2021.

נושאים בעבודה:

נמלים/מסופים

העברת מסרי INVDT בגין חשבוניות חניי-

העברת מחלקות הים יצרה מצב חדש בו חלק מאגרות כלי השייט מחויבות ע"י הנמל ואילו בחשבונית נוספת של חברת נמלי ישראל מחויבות אגרות נוספות. כרגע מוסדר התהליך בו הלקוחות יקבלו את מסרי פרוט החשבוניות גם מחברת נמלי ישראל בדומה לנמלים. במקביל גם חברת נמל מספנות ישראל בדומה ליתר חברות הנמל, החלה להעביר ללקוחותיה invdt2 את המסר

מסר יציאת מטען ממסופים יבשתיים לנמלים

הגדרת מסר חדש שבו יועבר מידע לגבי מכולות המועברות ממסופי הגבול היבשתיים לנמלים. מסר זה אמור לספק מידע מקדים שיסייע לבדיקות ולהערכות של הנמלים בקליטת מכולות אלו.

מודול יצוא במערכת "שער עולמי" של המכס

בפורומים של תס"ק-ים הוצגו וסוכמו המתווים לתהליכי העבודה והמסרים שיופעלו עם הפעלת מודול יצוא במערכת שער עולמי. מבנה מסר תעודת האחסנה החדש מוצג באתר תס"ק-ים.

כדי לסייע בהטמעת המסרים והתארגנות סוכני המכס, הנמלים והמכס, מבוצע שכפול במתג תס"ק-ים למסרי תעודות האחסנה והזמינות הקיימים, ועותק אחד נשלח לסביבת הטסטים של המכס שם הוא עובר המרה לפורמט החדש ונשלח לנמלים. הכוונה לאתר את הבעיות במבנים, או חוסר בנתונים לפני העלייה לאוויר ולטפל בהם כעת.

כלי שייט קטנים-

לאחר תקופת הטמעה של כשנה וחצי למודול דיווח כניסות ויציאות של כלי שייט קטנים, אנו נמצאים בשלבים הסופיים של אפיון מסר שייקלט במערכת המכס, חיל הים והמרינות. המסר יאפשר לעובדי המכס לאשר/לדחות בקשות ישירות מתוך מערכת שער עולמי, ולהזרים את התוצאות לתס"ק-ים כדי שישקף אותם ליתר הגורמים. בסיום אישור האפיון יחל פיתוח ממשק אוטומטי מול מערכת שער עולמי של המכס.

קבלת נתוני חומ"ס לכלי רכב ממשרד התחבורה

במסגרת הממשק מול משרד התחבורה מבוצע מהלך של קבלת קבוצות החומס ותוקף חומ"ס למשאית על מנת להעביר את המידע למערכת הרישוי ללא צורך בעדכון ידני ע"י משרד הרישוי הנמלי. בנוסף מבוצע מהלך של קבלת נתוני חומ"ס לנהג.

פרויקט track & trace

במסגרת החברות של תס"ק-ים בארגון IPCSA המאגד בתוכו כ-50 מפעילי חברות דומות בעולם אנו מקדמים פרויקט בשם: track & trace. הארגון הקים פלטפורמה מחשובית המאפשרת להעביר/לקבל מידעים בין התס"ק-ים ימים החברים בארגון. בשלב הראשון הועלו 2 שירותים לפלטפורמה סטטוס אנייה, וסטטוס מכולה. השרות החדש יאפשר קבלת נתונים מנמלי המוצא/יעד של האנייה ו/או המטען כדוגמת מועד כניסה לנמל מוצא/טעינה בנמל מוצא או פריקה בנמל היעד. נתונים אלו יתווספו לסטטוס מכולה/סטטוס אנייה ויספקו מידע מלא יותר למשתמשים. אנו נמצאים בשלבים אחרונים של בדיקות סטטוס אנייה מול מספר מערכות קהילתיות הדומות לנו.

פיתוח מסר למשרד החקלאות שיחליף את הצורך במסמך תעודת שער

תקופת הקורונה הדגישה את הצורך במחשוב תהליכים על מנת ליתר את הצורך בניירת והגעה פיזית לאתרים. בהמשך לבקשת סוכני אניות בוצעה פנייה למשרד

החקלאות לקבל נתונים במסר אלקטרוני שיאפשר לו לוותר על הצורך בקבלת מסמך פיזי של תעודת שער.
בהמשך לאפיון המסר מקודם התהליך מול משרד החקלאות.

פרויקטים עתידיים

שדרוג כרטיס הכניסה של מורשים לנמלים

בימים אלו מבוצע מהלך של בחינת שדרוג כרטיס הזיהוי הקיים למורשה בכניסה לנמלים שהינו כרטיס אקטיבי. עם כניסתם של הנמלים החדשים נבדקה האפשרות לאמץ טכנולוגיה מתקדמת ע"י כלל הנמלים ולהחליף את הכרטיס הקיים לכרטיס מאובטח יותר כדי לשמור על שרות טוב יותר לנהגים, היתרונות של הכרטיס החכם:

1. כרטיס מאובטח המכיל את טביעת האצבע בתוכו;
2. לא נדרש להחזיק מאגר טביעות אצבע;
3. קיצור זמני זיהוי הנהגים בשערי הנמל.

לאור בדיקת ההיתכנות שבוצעה בהצלחה לכרטיס, הוחלט לאמץ את הטכנולוגיה תוך כדי מתן מענה לכרטיסים הקיימים, כאשר המשמעות היא שמורשים יחזיקו 2 כרטיסים עד להחלפה כוללת של הכרטיס בכלל הנמלים.

מחשוב בקשת יצואן לרישיון יצוא פסולת מסוכנת

בהמשך לפרויקט מחשוב הצהרות חומ"ס וקישורן למספר ההיתר שנותן משרד להגנת הסביבה ליצוא פסולת מסוכנת, יקודם נושא מחשוב תהליך הגשת הבקשות. במסגרת זו יבוצע מעבר על כל הניירת הנדרשת כיום ויגובש סל הנתונים הנדרש בדיווח כולל העברה ממוחשבת וקבלת משובים מהמשרד להגנת הסביבה.

מחשוב תהליך שטר מטען יבשתי -

בהמשך ליוזמה של משרד התחבורה נבדקת האפשרות של מחשוב תהליך שטר מטען יבשתי, לפי חוק שירותי הובלה (סעיפים : 13א.א, 14.ב-ו)) ובתקנות שירותי הובלה (סעיפים : 9, 20).

המידע יאפשר לשירותי האכיפה (משרד התחבורה, משטרה וכו') לקבל נתונים בצורה ממוחשבת, ויחסוך מהנהג את הצורך להתנייד עם הנייר הפיזי.
נמצא בשלבי תיאום מול גורמי האכיפה הרלוונטיים לאישור התהליך.

מערכת ארצית לזימון תורים למשאיות -

לבקשת משרד התחבורה הוסכם בפורום תס"ק-ים לבחון את האפשרות לפתח מערכת ארצית לזימון תורים למשאיות. המערכת אמורה להתחשב בזמינות הנמלים ובמקביל לקחת בחשבון עומסים בכבישים בשעות מסוימות.
פיתוח המערכת יאפשר ייעול יכולות הנמלים תוך מתן אפשרות לוויסות תנועת המשאיות בכבישים בהיבט המשקי לאומי.

חדשות מהעולם :

הקורונה/ Covid 19 משנה את תעשיית הסחר הימי

המגפה העבירה גלי הדף בתחבורה הימית העולמית והניחה את היסודות לשינויים
בשרשרת האספקה. ועידת האו"ם לסחר ופיתוח צופה חזרה לצמיחה בשנת 2021.

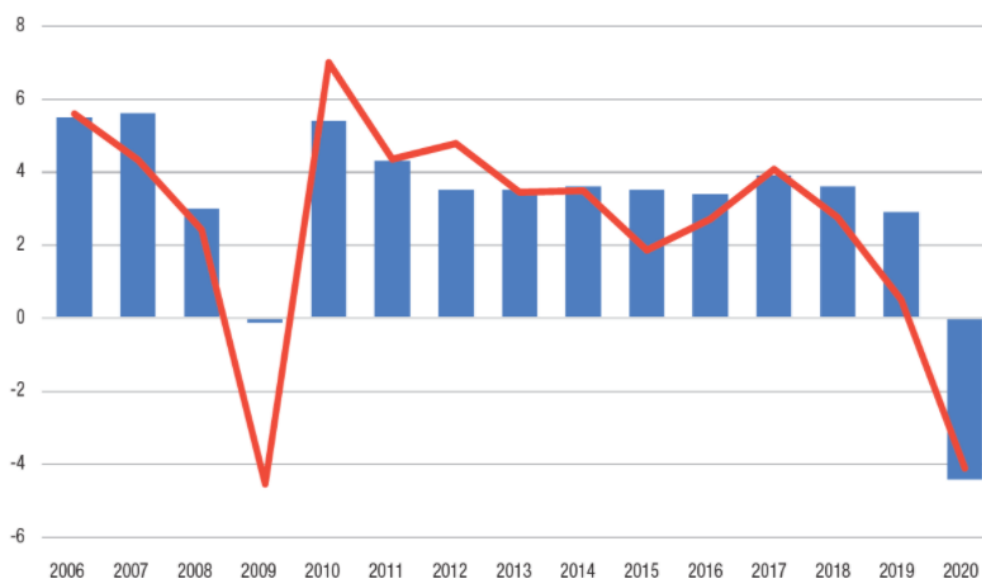
הסחר הימי העולמי יצנח ב 4.1% בשנת 2020 עקב ההפרעה חסרת התקדים שנגרמה
על ידי הקורונה, כך מעריכה ועדת האו"ם בסקירה התעבורתית הימית של 2020
שפורסמה ב 12 לנובמבר.

הדו"ח מזהיר כי התפרצויות חדשות של המגפה ישבשו עוד יותר את שרשראות
האספקה לכלכלות העולמיות ויגרמו לירידות נוספות בסחר. המגיפה זיעזעה את
רשתות האספקה, רשתות הספנות והנמלים והובילה לצניחה בשינוע מטענים
ולצמצום הצמיחה.

התחזית לטווח הקצר לסחר הימי היא עגומה. חיזוי ההשפעה לטווח הארוך יותר
של המגפה וכן עיתוי ההתאוששות בענף טומן בחובו אי ודאות.
ענף הספנות העולמי יעמוד בחזית המאמצים לקראת התאוששות בת קיימא,
כמרכיב חיוני לתפקוד רשתות אספקה בינלאומיות, אמר מזכ"ל הועדה.
לתעשייה חייב להיות אינטרס מרכזי לסייע בביצוע ההתאמות הנדרשות מבחינה
לוגיסטית.

הועדה צופה שצמיחת הסחר הימי תתרחב ב 4.8% בשנת 2021, בהנחה שהתפוקה
הכלכלית העולמית תתאושש. אך היא מדגישה את הצורך שתעשיית התחבורה
הימית תתפנה לשינוי ותהייה מוכנה היטב לעולם אחר שאחרי הקורונה.

התפתחות הסחר הימי הבינלאומי והתקופה העולמית בין השנים 2006-2020

צמיחה של תוצר מקומי

צמיחת הסחר הימי

תגובות למגיפה

בשיא המשבר, כאשר התכווצות נפחי המטען יצרה אתגר נוסף לחוסר האיזון המבני בשוק, מציין הדו"ח, ענף הובלת המכולות אימץ כללי התנהגות שמרניים יותר והפחית עלויות לשמירה על רווחיות במקום להגדיל נתח שוק. כתוצאה מכך, תעריפי ההובלה נותרו ברמות יציבות למרות הביקושים שפחתו. מנקודת המבט של חברות הספנות, אסטרטגיות אלה פירושו מגבלות שטח חמורות להובלת סחורות ועיכובים במועדי מסירה. כדי להתמודד עם שיבושים הקשורים למגיפה, שחקני המגזר הימי ביצעו התאמות באופן עבודתם ושיטות העבודה, לדוגמה: בנהלי התברואה והבטיחות.

בנוסף, ממשלות, באמצעות רשויות ביקורת הגבולות, רשויות הנמל והמכס, ביצעו רפורמות בכדי לשמור על זרימת הסחר תוך שמירה על בטיחות האנשים. "ביקורת הגבולות, עובדי הנמל ופקידי המכס ממלאים תפקיד חיוני בשרשרת האספקה ועוזרים לנו לנווט במשבר", אמר ד"ר קיטוי. " חשוב יהיה ללמוד משיטות העבודה החדשות שמתבססות על נסיונם כדי להקל על המסחר בשנים הבאות."

הגלובליזציה לאן

הקורונה אמנם הדגישה את התלות ההדדית בין מדינות, אך העלתה שאלות קיומיות בנושא הגלובליזציה "המגיפה הציפה ביתר שאת את נושא קיצור שרשרת האספקה, עם הפחתת התלות במודלי ניהול המלאים הקיימים (Just in time, וכו'). המגפה חשפה גם את אי מוכנות העולם לנוכח משבר כזה, מציין הדו"ח, ומדגיש את הצורך הדחוף להשקיע בניהול סיכונים ומוכנות לתגובת חירום בתחום התחבורה והלוגיסטיקה.

לדבריו, הגנה עתידית על שרשרת האספקה הימית וניהול סיכונים דורשת נראות וגמישות רבה יותר של פעולות התחבורה מקצה לקצה. עוד הדגישה מינהלת הטכנולוגיה והלוגיסטיקה של הועדה, שמדיניות התאוששות לאחר הקורונה אמורה לתמוך בהתקדמות נוספת לקראת פתרונות ירוקים וקיימות.

רתימת השינוי הדיגיטלי

המגיפה גם חיזקה את הצורך בדיגיטליזציה וצמצום ניירת בענף הספנות, כולל בנמלים וחיזוק הצורך בתקינה ובתיעוד אלקטרוני. צעדים רבים להקלת סחר שננקטו במהלך המגפה דורשים השקעות נוספות בדיגיטציה ובאוטומציה. קבלת עותקים דיגיטליים במקום מסמכי נייר, תשלומים אלקטרוניים ואוטומציה של המכס עוזרים לזרז את הסחר הבינלאומי. מהצד השני, המגיפה הדגישה גם כי הדיגיטליזציה באה עם סיכוני אבטחת סייבר מוגברים עם פוטנציאל לשבש רשתות אספקה ושירותים בסחר הימי העולמי. הדו"ח מצביע גם על המשבר ההומניטארי והבטיחותי שנגרם על ידי המגפה, כאשר יותר מ-300,000 יורדי ים היו תקועים בים במשך חודשים מעבר לסיום חוזהיהם- מצב לא תקין הן לביטחונם ולרווחתם של יורדי הים והן להפעלה בטוחה של ספינות.

הכתבה נלקחה מאתר:

<https://unctad.org/news/covid-19-cuts-global-maritime-trade-transforms-industry>

UNCTAD

מספר הקבצים שעברו במערכת

מספר הפעולות בשירותים המקוונים

